

Inštitut NOEMIS

Naravovarstvena in okoljska etična misel na Slovenskem

www.noemis.jarina.org

Letno poročilo za 2024

Iztekajoče leto je bilo osredotočeno na obeležitev 100-letnice prvega slovenskega zavarovanega območja z imenom Alpski varstveni park, ki ga razumemo kot začetek sedanjega Triglavskega narodnega parka. V sodelovanju s Tehniško založbo Slovenije so v reviji *Življenje in tehnika* čez vse leto izhajali prispevki, povezani s to tematiko, še posebej pa posebna poletna številka z naslovom *Triglavski narodni park – 100 let v rokah človeka*. V rednih številkah revije so bile čez leto obdelane vsebine z naslednjimi naslovi:

- 250 letnica rojstva Valentina Staniča
- Zgodovinska izhodišča slovenskega varstva narave
- Pravljice o naravovarstvu
- Narodni parki in njihovo upravljanje pri sosedih
- Obiskovalcem in naravi prijazna naravovarstvena infrastruktura
- Prvi koraki digitalizacije v Triglavskem narodnem parku
- Ogroženost narave in celostno varovanje (v dveh delih)

Posebna poletna številka vsebuje naslednja poglavja:

- Začetki parka (Naravne posebnosti, Leto 1908, Dve neuspešni pogodbi)
- Alpski varstveni park 1924 (Spomenica 1920, Prva uradna pravila in strategija, Vsebina zakupne pogodbe, Usklajevanje na terenu, Molk muzejskega društva, Nekaj medvojnih pobud)
- Narodni park 1961 in pospešek znanosti
- Narodni park 1981 in poklicno naravovarstvo (Vzporednost na ravni TNP in republike, Notranja organizacija, Mednarodno mreženje, Zagotavljanje sredstev, ZON 1999 in triglavska reforma 2010)
- Stoletje nadzorne službe (Na široko od vsega začetka, Gorske straže, Poklicno in prostovoljno)
- Stoletje ozaveščanja (Duhovno izročilo, Znanost za znanje, Informacijska doba, Info središči in info točke, Izobraževanje v šole)
- Več kot stoletje raziskav (Razsvetljenje, Porajanje moderne znanosti, Razvejanje v znanstvene discipline, Človek in alpska kultura, Znanost za naravovarstvo po letu 1981)

Stoletje sodelovanja (Gozdarstvo, Kmetijstvo, Planinstvo in turizem,
Mednarodne organizacije in povezave (Človek in biosfera, IUCN, Ekološko omrežje Natura
2000, Europarc, Alpska mreža zavarovanih območij
Osnovni podatki o TNP leta 2024
In naslednjih sto let? (Strategija, Informatika z vrednotenjem, Komunikacija)

Naklada revije 5200 izvodov v slovenskem prostoru poljudne periodike pomeni multiplikacijo idej na širok krog bralcev različnih generacij, ki so se tako lahko seznanili z organiziranimi začetki in stoletnim delovanjem slovenskega naravovarstva.

Drugi projekti

Na Friedrich-Alexander-Universität v Nürnbergu je med 30. septembrom in 2. oktobrom potekala konferenca »Nürnberg Forum 2024: Education for Sustainable Development – Spiritual Dimensions.« Predstavili smo rezultate projekta z naslovom »Wonder Tales as Spiritual Resources for Education Towards Sustainability.«

V vlogi ekodelegata Slovenske jezuitske province so bili spomladi izvedeni trije ustni razgovori z mednarodnimi anketami v treh jezuitskih hišah, jeseni pa še v eni. Vsebine se tičejo njihovega ravnanja v okolju in odnosa do narave, od duhovne dimenzije in notranje organizacije do povsem praktičnih vprašanj energetske sanacije, zmernega življenja in trajnostnega delovanja. Rezultat razgovorov je poročilo, ki je bilo pripravljeno decembra in bo uvrščeno med poročila njihove Evropske konference. Na delovnem srečanju ekodelegatov te konference v Lyonu so bili aprila rezultati že preliminarno predstavljeni.

V okviru delovanja skupine Laudato si' za Slovenijo je poleg rednih mesečnih srečanj bilo pripravljeno šest prispevkov za revijo Naša družina in verski časnik Družina.

Obrobno dogajanje na področju naravovarstvene etike je povezano še s članstvom v ISSRNC, predvsem pripravami na prihajajoče kongrese, ter sledenje drugim prihajajočim srečanjem po svetu z možnostmi aktivne udeležbe. Na spletni strani *noemis.jarina.si* nismo izvajali posebnih dejavnosti.

Založba Spriger je za letos načrtovani *Handbook of Traditional Spirituality and Sustainability* predstavila v leto 2025. Objavljeno bo poglavje *Human-Nature Interrelationship in Wonder Tales of the European Tradition*.

Pripravil Jurij Dobravec, 1.1.2025